

Fol. 620v-621r.

(De mardijker kapitein Hendrik Pieters is met enige van zijn manschappen in een inheems gewapend vaartuig daarheen gestuurd. Hierop is, behalve de verboden verdere versterking van het fort, niets aan te merken. De koning van Ambeno was na enige aarzeling bereid naar Kupang te komen, waarop volk is gestuurd om hem af te halen. Maar het Portugese bestuur te Lifao heeft hem opgehaald en in het kasteel gevangen gezet, waar hij is gestorven. Het bestuur heeft hierover een klacht ingediend en volk gezonden om de rest van de Ambenoërs, waaronder twee kinderen van de overleden vorst, op te halen en naar Kupang te brengen. [fol. 622] Nadat ze de eed van trouw hebben afgelegd, zijn de dorpen Klein Zamora en Doumara in de buurt van Maubara onder de bescherming van de Compagnie gekomen. Maar gezien de wispelturige en samenzweerderige aard van de Belonezen moet men hiervan geen hoge verwachtingen hebben, als een sterk garnizoen te Maubara hen niet in toom houdt en de Portugezen te Lifao niet op afstand. Met genoeg is vernomen dat de koningen van Aynana, Naytimo, Manreo, Manleo, Wiewoki, Dirmang en Bani Bani om bescherming door de Compagnie verzochten en dat het op Faro en Rindjoa rustig is. Behalve het dorp Batu Kapedoe, waar de dienaren geen gehoor vonden, willen alle dorpen van Sumba zich onder de bescherming van de Compagnie stellen. Er kan pas weer naar de eerste nederzetting gegaan worden, als de onlusten op Roti zijn beëindigd. Op Solor is nog geen formele vrede gesloten, maar het is er wel rustig. De bondgenoten van de Compagnie willen de bevolking van Larantuka, hoewel ze verdeeld is, niet aanvallen. [fol. 623] Het bestuur wil het daarom niet langer beveiligen en heeft het garnizoen van het fort Frederik Hendrik teruggeroepen. Aan de benoeming van regenten, andere kleine zaken en het wijldlopie en slordige verantwoording van het opperhoofd op de brief van de Hoge Regering van 22 december 1760 over het arresteren van twee jonge Sawunese regenten, het gevangenzetten van de vroegere koning van Kupang Carel Buni en het slechte beleid bij de mislukte expeditie tegen Naymoetie wordt voorbijgegaan. Naar aanleiding van de bezwaren van de dienaren en de koningen van Kupang tegen het langere verblijf van Carel Buni in Batavia is besloten hem naar Ceylon te verbannen met 20 rsd per maand. Het is onduidelijk waaruit het belang van Sumba en de voordelen van de producten vandaar, buiten de sluiting van Straat Sape, zoals beschreven in antwoord op de brief van Heren XVII van 2 oktober 1759, bestaan. De voormalige commissaris Johannes Andreas Paravicini vond dat aan deze goederen geen behoefte was en dat ze slechts voor de inlander van belang waren, zoals touwwerk van de bast van bomen, timmerhout voor hun schepen [fol. 624] en dat het voornamelijk levensmiddelen waren, waaraan buiten Kupang geen behoefte was. Er is verzocht een exacte opgave te doen. Er is gevraagd om een monster van 100 lb salpeter en zwavel is overbodig. Deze grondstoffen zouden op Adonara en Pulau Semau te vinden zijn. Met de salpeter zal het ook wel niets worden en het is ongewenst er hoge kosten voor te maken. Mocht Van Pluskouw menen dat er buskruit van te maken is en de prijs, inclusief onkosten, f 12 of f 13 per 100 lb bedraagt, dan moet er zoveel mogelijk naar Batavia worden gezonden. Door de nu gestuurde Balische slaven en de Amakongers is één taël goud opgegraven; hiermee dient men door te gaan. [fol. 625] Met de verbouw van peper gaat het slecht. Van de gezonden 1000 planten sloegen er maar 100 aan.)

De reeden daarvan zeggen zij te wezen de onbedwingelijke luyheid en hoofdigheid dezer eylanders. En wijl de regenten gantsch geen gezag hebben over hunne onderdanen, zoo zouden zij ook onvermogens zijn daartegens eenige middelen in 't werk te stellen. De bij haar predomineerende oorlogszugt zoude ook groote hindernisse aan den voortgang van dit werk toebrengen, omdat volgens hunne bijgeloovige gewoontens geen 't minste werk ter hand durven neemen zolang den oorlog duurt.

Fol. 625r.

(De peperverbouw dient voortgezet te worden, evenals het inzamelen van was. Van het laatste is, door gebrek aan textiel wegens het uitblijven van de bark de Kaaskoper, slechts 244 pikol verworven. Van de onvolbrachte reis van dit schip is in onze brief van eind september